

1978. tezom o teoriji oblikovanja. Boravio u Parizu 1961. i SAD 1969/70. God. 1956–64. bio je lik. kritičar Radio-Zagreba, od 1964. ravnatelj sektora za informacije u Centru za industrijsko oblikovanje u Zagrebu, od 1969. savjetnik generalnog direktora RTV Zagreb, 1987–92. direktor Zavoda za kulturu Hrvatske, potom znanstveni savjetnik u Ekonomskom institutu u Zagrebu. Od 1956. objavljuje lik. kritike. Bio je član umj. grupe »Gorgona« i jedan od osnivača i gl. teoretičara Novih tendencija (1961), gl. urednik revije »Dizajn« (1968/69) i član redakcije časopisa »BIT-international« (1968–72). Zastupa shvaćanje o cjelovitosti suvremenoga plastičnoga izraza u njegovim praktičnim, društvenim i spoznajnim oblicima. Djelovao na unapređivanju industrijskoga oblikovanja i oblikovne kulture; sudjelovao u osnivanju postdiplomskoga studija dizajna na zagrebačkome Sveučilištu (1974) i uspostavljanju vizualnoga identiteta RTV Zagreb početkom 70-ih godina.

BIBL.: *Od pojedinačnog općem*, Zagreb 1967; *Metodologija industrijskog dizajna*, Zagreb 1968; *Obrisi bez obrasca*, Zagreb 1978; *Teorija dizajna i problemi okoline*, Zagreb 1980; *Svijet, svijest i zavisnost*, Zagreb 1983; *Roba i sloboda*, Zagreb 1995. Z. Poz.

METAJNA, selo na poluotoku Barbatu na Pagu. Crkvicu Sv. Marije sagradio je 1487. majstor Nikola Šibenčanin u kasnogotičkim oblicima. I od sela, na vrhu poluotoka, nalaze se ruševine gotičke crkvice Sv. Kristofora.

LIT.: C. F. Bianchi, *Zara cristiana*, II, Zara, 1879, str. 44. — I. Petricoli, *Spomenici srednjovjekovne arhitekture na otoku Pagu*, SHP, 1952, 2, str. 110.

METHUDY, Adolfo, slikar (Beč, 23. IX. 1812 — Zagreb, 2. V. 1892). Studirao na bečkoj Akademiji i specijalnoj školi za slikanje cvijeća. Bio je učitelj crtanja u Zagrebu (od 1842); njegov privatni učenik bio je i I. Kršnjavi. Crtao je vedute (objavljene kao litografije uz »Agramer Zeitung« 1844. i 1845) i romantične krajolike (Šumski krajolik, 1833). Sudjelovao je na Prvoj dalmatinsko-hrvatsko-slavonskoj izložbi u Zagrebu 1864.

LIT.: M. Schneider, *Gradovi i krajevi na slikama i crtežima od 1800. do 1940* (katalog), Zagreb 1977. — Ista, Slikar Maksimilijan Methudy, Anali Galerije Antuna Augustinčića, R.

METHUDY, Maksimilijan, slikar (Zagreb, 15. XI. 1849 — Klanjec, 19. VIII. 1921). Sin slikara Adolfa. God. 1879. upisao se na Akademiju u Beču; 1881. izložio je u Zagrebu kopije triju slika iz galerije bečke Akademije. Bio je crtač građevinskoga odsjeka Zemaljske vlade

(1892–97), učitelj crtanja u Vukovaru (1897–1902) i geometar u Križevcima i Klanjcu. Crtao je vedute Zagreba i okolice i izdavao ih kao litografije u svojem »Artističkome atelieru« u Zagrebu 1886, slikao je portrete u ulju (*Djevojčica sa suncobranom*). Naslikao je ikonostas za crkvu u Bedeniku; bavio se i fotografijom.

LIT.: M. Schneider, *Gradovi i krajevi na slikama i crtežima od 1800. do 1940* (katalog), Zagreb 1977. — Ista, Slikar Maksimilijan Methudy, Anali Galerije Antun Augustinčić, 1991. R.

METKOVIĆ, grad na rijeci Neretvi. Na brdu Predolac, kraj crkve Sv. Ivana, nađeni su keramika i kameni artefakti iz kasnoga brončanoga i željeznoga doba. Na više mjesta potvrđeni su rim. nalazi, što je u vezi s blizom ant. Naronom. M. se prvi put spominje 1422. Na mjestu današnje neoromaničke župne crkve Sv. Ilije bila je starija crkva. Na podnožju i JZ padinama Predolca smjestila se stara jezgra Metkovića s kamenim kućama i uskim uličicama mediteranskoga tipa. U okolici Metkovića brojni su grobni humci te nekoliko naselja gradinskoga tipa iz prapov. razdoblja.

LIT.: R. Jurić, *Prilog arheološkoj karti okolice Metkovića*, u knjizi: *Dolina rijeke Neretve od prehistorije do ranog srednjeg vijeka*, Split 1980. — I. Jurić, A. Mataga i D. Brlečić, *Prošlost Metkovića od najstarijih vremena do danas*, Metković 1984. R. Ju.

METROPOLITANSKA KNJIŽNICA ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE, čuva 150 dragocjenih kodeksa XI–XVI. st., iluminiranih i ukrašenih minijaturama, oko 250 inkunabula te vrijednu zbirku starih zemljopisnih karata i atlasa. Obogatio ju je zagrebački biskup Aleksandar Mikulić koji je 1690. kupio zbirku slov. polihistora J. W. Valvasora za 3000 zlatnih dukata i za knjižnicu sagradio zgradu ispred katedrale (srušena 1907). Valvasorova se zbirka sastoji otprilike od 7000 grafika, crteža i akvareliranih crteža, te 2700 knjiga. U grafičkoj zbirci (pohranjenoj od 1948. u HAZU) ima radova znamenitih majstora, osobito njemačkih (A. Dürer, L. Cranach st.), nizozemskih i flamanskih. Knjižnica posjeduje važna djela raznih struka starih autora i izdavača, a pohranjena je od 1914. u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu.

LIT.: Lj. Ivančan, *Metropolitanska knjižnica u Zagrebu*, Narodna starina, 1925, 10. — S. Ubel, *Valvasorova grafička zbirka*, Bulletin JAZU, 1954, 5–6. — Ista, A. Dürer, katalog drvoreza i bakroreza iz Valvasorove zbirke, Zagreb 1955. — Š. Jurić, *Zbirka inkunabula Metropolitanske knjižnice u Zagrebu*, Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 1962, 3–5. — R. Gotthard-Skiljan, *Justus von der Nyport*, grafika i crteži iz Valvasorove zbirke Nadbiskupije Zagrebačke, Zagreb 1972. — Ista, Martin Sehonganer, Lucas von Leyden i njihovi kopisti u

A. MEZDJIĆ, *Mrtva priroda sa statuom*, Zagreb, Moderna galerija